

Test a

Troska jest ważna

Test podsumowujący IV rozdział „Opisać Polskę”
z podręcznika „NOWE Słowa na start! 4”

.....	
Imię i nazwisko	
.....	.....
Data	Klasa

Zagadnienia: rytm, symbole narodowe, patriotyzm, wydarzenia i postacie realistyczne / fantastyczne, legenda, plan wydarzeń, pisownia wyrazów z *nie*, przysłówki

Tekst 1. do zadań 1.–6.

Artur Oppman

Bazyliżek

Legendy warszawskie

Fragment

– Pani Ostrożyno! Pani Ostrożyno! Dzieci wam przepadły! Dzieci wam w lochach zginęły!

– Jezusie Maryjo! Co takiego! Co wy mówicie, ludzie? Gdzie? Jak? Gadajcie!

– Ano, polazły do piwnic na Krzywym Kole [...].

– [...] Skądże wy wiecie to wszystko?

– Widzieli szewczyki z przeciwka, jak dzieci z Walkiem od Klepki schodziły w podziemia, a potem wasza Agata wołała je, wołała, aż zeszła do piwnic – krzyknęła okropnie – i już nie wyszła! Słyszeliśmy!

– Agatę ja posłałam, bo dzieci nie wracały. Boże wielkiego miłosierdzia, bądź miłościw mnie grzesznej! Co ja tu pocznę, nieszczęsna?! [...]

Z gromady wysunął się sędziwy rajca miejski, imię pan Ezechiel Strubicz, mąż mądry i stateczny, znany całej Warszawie z dobroci i przywiązania do dziatwy¹ staromiejskiej.

– Co robić? – powtórzył. – Ja wam poradzę, co robić: walcie jak w dym do czarownika na Piwną. Któż jak nie on lek znajdzie na waszą troskę skuteczny? On się zna na sprawach ziemskich i zaziemskich [...].

Nie był to, prawdę mówiąc, czarownik, tylko wielce znamienity lekarz i człek we wszystkich kunsztach i naukach wyzwolonych doświadczony. [...]

Gdy mistrz Ostroga z żoną i imię panem rajcą Strubiczem weszli do doktora Fabuli, [...] Ostrożyna z płaczem a narzekaniem wielkim opowiedziała całą sprawę, a gdy skończyła i chlapiąc, błagać zaczęła o pomoc i ratunek, dominus Hermenegildus Fabula tak rzecze:

¹ Działwa – dzieci.

– Wiem ci ja dobrze, co było przyczyną zguby waszmość państwa dziątek², bom właśnie w tej księdze o podobnych przypadkach traktat wertował. Oto, ani mniej, ani więcej, tylko stwór najniebezpieczniejszy i najszkodliwszy na ziemi, który się zwie: bazyliszek.

– Bazyliszek? – zakrzyknęli w popłochu Strubicz, Ostroga i Ostrożyna. – Bazyliszek! Tedy już nadaremne wszystkie trudy i starania nasze! [...]

– Jest sposób – odpowie Hermenegildus Fabula – jest taki sposób, jeno tak trudny i niebezpieczny, że nie wiem, azali³ się znajdzie kto w tym tu mieście, co by się ważył na takie przedsięwzięcie. Oto trzeba, aby do lochu zeszedł człowiek całkowicie obwieszony zwierciadłami⁴; gdy bazyliszek spojrzy w nie i siebie zobaczy, sam się własnym wzrokiem zabije, a tak uwolnilibyśmy od potwora i tę Warszawę umiłowaną, i całą przesławną Rzeczpospolitą.

1. Wybierz właściwe dokończenie zdania.

1 p.

Utwór *Bazyliszek* to

- A. baśń.
- B. bajka.
- C. powieść.
- D. legenda.

2. Wybierz właściwe dokończenie zdania.

1 p.

Mama i tata zaginionych dzieci to

- A. Agata i Ezechiel Strubicz.
- B. mistrz Ostroga i pani Ostrożyna.
- C. pani Ostrożyna i Hermenegildus Fabula.
- D. Agata i mistrz Ostroga.

3. Odpowiedz jednym zdaniem na każde z podanych pytań.

3 p.

Na jakiej ulicy mieszkał doktor Fabula?

.....

² Dziaćki – dzieci.

³ Azali – czy.

⁴ Zwierciadła – lustra.

Jak nazywał się niebezpieczny stwór, który stanowił zagrożenie dla Warszawy i całej Rzeczypospolitej?

.....

Jaki przedmiot miał spowodować zgładzenie potwora?

.....

4. Wymień jedną postać realistyczną i jedną fantastyczną z przeczytanego fragmentu. 1 p.

postać realistyczna .....

postać fantastyczna .....

5. O jakich uczuciach świadczy zdanie wypowiedziane przez doktora Fabulę: [...] *uwolnilibyśmy od potwora i tę Warszawę umiłowaną, i całą przesiławną Rzeczpospolitą.* 1 p.

.....
.....

6. Przeczytaj ponownie tekst *Bazyli szek*. Następnie napisz szczegółowy plan wydarzeń składający się z co najmniej trzech punktów wraz z podpunktami. 5 p.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Napisz jednym zdaniem, czym jest patriotyzm.

1 p.

.....
 .....

8. Uzupełnij tekst właściwymi wyrazami.

1 p.

Polska jest naszą ..... Mieszkańcy Polski to .....
 Nasze symbole narodowe to ..... i .....

9. Uzupełnij wyznaczone miejsca właściwymi określeniami.

3 p.

Opowieść ludowa przekazywana z pokolenia na pokolenie, która zawiera elementy realistyczne oraz fantastyczne.		
Wydarzenia prawdopodobne, które mogłyby się zdarzyć w rzeczywistości.		
Wydarzenia nieprawdopodobne, które nie mają miejsca w świecie rzeczywistym.		

10. Wpisz w kratki odgadnięty wyraz.

1 p.

Część mowy odpowiadająca na pytania: *jak? gdzie? kiedy?*.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. Podkreśl przysłówki, które pochodzą od przymiotników.

1 p.

ładnie	bardzo	kolorowo	szczegółowo	wkrótce
--------	--------	----------	-------------	---------

Tekst 2. do zadań 12.–15.

Artur Oppman

Wstęp

Legendy warszawskie

Fragment

Pochylił dziadzius głowę zmęczoną,
Ale mu w oczach iskry zapłoną,
Strudzone serce mocniej kołata⁵,
Bo swej młodości przypomniał lata:
Jak to w ulicach starej Warszawy
Gonił za widmem rycerskiej sławy,
Jak każda cegła, każdy właz w murze
Wskrzesały przeszłość w złocie, w purpurze.
Na szarej Wiśle, na mętnej fali
Piosnka syreny ulata⁶ w dali,
W zapadłych w ziemię lochach zwaliska
Zły bazylierek ślepiami błyska,
Męczeńska Praga⁷ krwią się zaląa,
W królewskim zamku lka Dama Biała...
A nad główkami dzieciaków grona
Cudowny Chrystus wznosi ramiona...

12. Wskaż właściwe dokończenie zdania.

1 p.

Dziadzius poczuł się wzruszony, ponieważ

- A. ucieszył się z wizyty dzieci.
- B. poznał zagadkę bazyliuszka.
- C. lubił opowiadać innym ciekawe historie.

---

⁵ Kołata – bije.

⁶ Ulata – ulatuje.

⁷ Praga – dzielnica Warszawy.

D. przypomniał sobie lata młodości.

13. Wybierz właściwe dokończenie zdania.

1 p.

Rytm w przeczytanym tekście został osiągnięty poprzez

- A. zastosowanie jednakowej liczby sylab w wersach.
- B. użycie takiej samej liczby wyrazów w wersach.
- C. użycie jednakowej liczby sylab w wyrazach.
- D. zastosowanie refrenu.

14. Podkreśl jeden wybrany fragment, który świadczy o tym, że w wierszu jest mowa o legendach.

1 p.

15. Popraw podane wypowiedzenia w taki sposób, aby zgadzały się z treścią wiersza. 3 p.

Dziadziuś w czasach młodości gonił za żołnierską sławą.

.....

Zły bazyliżek miał śmiercionośne zęby.

.....

Biała Dama śmiała się na królewskim zamku.

.....

16. Jak wyobrażasz sobie bazyliżka? Opisz go w co najmniej 6 zdaniach.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....